

Protokół

7 posiedzenia I. sesji VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. czerwca 1902.

Początek o godzinie 10 minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Andrzej hr. Potocki.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. T. Bohaczewski.

Obecnych posłów 140.

Ze strony Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół piętego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół szóstego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 30. czerwca 1902 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 955, 960, 963, 965, 971, 972, 975, 976, 979, 981, 984 do 989, 991 do 1000, 1004 do 1011, 1013 do 1016, 1018, 1020, 1021, 1023, 1024, 1026, do 1032, 1034, 1035, 1038 do 1042, 1044, 1045, 1048, 1049, 1057, 1058, 1064, 1066.

Komisji szkolnej Ls. 961, 964, 970, 973, 983, 1001, 1022, 1025, 1033, 1046, 1050, 1065, 1067.

Komisji petycyjnej Ls. 969, 982, 1019 1060.

Komisji administracyjnej Ls. 1002, 1012, 1062.

Komisji prawniczej Ls. 1043, 1059.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls. 966, 968, 1063.

Komisji drogowej Ls. 990, 1017, 1061,

Komisji przemysłowej Ls. 967, 974, 978, 980, 1047.

Komisji sanitarnej Ls. 1036, 1037.

Wydziałowi krajowemu Ls. 1051.

Po odczytaniu petycyi Ls. 961 Nauczycielstwa w Podgórzu o zaliczenie do I. klasy płac nauczycielskich, przemawia poseł Maryewski popierając tę petycę.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 987 Towarzystwa bursy gimnazjalnej w Samborze.

Marszałek udziela głosu p. Tomaszewskiemu, który tego zażądał.

P. Tomaszewski zrzeka się głosu.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 1022 Jaremko Katarzyny wdowy po nauczycielu ludowym we Lwowie o pensję wdowią lub odprawę, przemawia p. Stojałowski popierając tę petycę.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 1047 kółka rolniczego w Gniewczynie łańcuckiej pow. Przeworsk o subwencyę dla tamtejszej szkoły koszykarskiej, przemawia p. Żardecki popierając tę petycę.

Sekretarz p. Mycielski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania wniosków i interpelacyj złożonych przed rozpoczęciem posiedzenia.

Sekretarz p. K. Lubomirski czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawę o reprezentacji gminnej i reprezentacji Rady powiatowej uzupełnia się

w ten sposób: że członkom rady gminnej nie wolno być przedsiębiorcami robót lub dostaw gminnych, a członków Rady powiatowej przedsiębiorcami dostaw lub robót powiatowych.

Pod względem formalnym odsyła się wniosek do komisji administracyjnej.

We Lwowie, dnia 30 czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski w. r.

Staruch, Huryk, T. Cieński, Cielecki, Wybranowski, Glidziuk, Traczewski, Skrzyński, Włodek, Szajer, Kozłowski, Krementowski, Korol, Skołyzewski, Bohaczewski, Szponder, Żardecki, Wilczkiewicz Barwiński.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa ponownie rząd, aby w najkrótszym czasie założył w Białej polskoniemieckie seminaryum nauczycielskie z własną szkołą ćwiczeń.

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski w. r.

Włodek, Szajer, Szponder, Skołyzewski, Kozłowski, Żardecki, Krementowski, Korol, Bohaczewski, Staruch, Huryk, Glidziuk Wybranowski, Traczewski, Vivien, Barwiński Zdz. Skrzyński, Schätzel.

W n i o s e k.

Zważywszy, że Wysoki Sejm dnia 4. maja 1900 uznał kolej wąskotorową z Podgórza na Myślenice do Łubnia za użyteczną ze względu na interes kraju w myśl ustawy z dnia 17. maja 1893,

zważywszy, że Wysoki Sejm dnia 4. lipca 1901 wstawił tę kolej w program najbliższej akeyi kraju na polu budowy kolei lokalnych;

zważywszy, że c. k. Rząd uchwalił dla kapitału pierwszeństwa tej kolei w wyso-

kości 2,200.000 K. (dwa miliony dwa kroć sto tysięcy koron) przywileju tak zwanego kredytowania kosztów ruchu, a akcyze zakładowe są częścią przez kraj w sumie 50.000 k. częścią przez interesentów już zapewnione;

zważywszy, że poniżej wniesioną gwarancya dodatkowa nie przedstawia żadnego dla krajn ryzyka, gdyż obciąża jeden kilometr kolei sumą 1.780 k., którą to sumę brutto każda kolej przynieść musi i rzeczywiście przynosi i jest właściwie tylko formalnem zapewnieniem potrzebnem do sfiansowania kolei, która z tą chwilą będzie zupełnie zapewnioną;

zważywszy, że stan krajowych funduszów nawet ze względów formalnych, aby takowych nawet teoretycznie nie przekroczyć, na niżej wniesione zapewnienie pozwala i w najbliższej przyszłości pozwalać będzie. Podpisani wnoszą:

Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei Podgórze-Mysłenice-Łubień gwarancyi uzupełniającej oprocentowania po 4% i amortyzacyi dla kapitału pierwszeństwa w wysokości 2,200.000 (Dwa miliony dwa kroć sto tysięcy koron), dla którego c. k. Rząd udzielił w myśl ustawy o kolejach lokalnych z 31. grndnia 1894 przywileju tak zwanego kredytowania kosztów ruchu, a to reskryptem ministeryalnym z 19. grudnia 1901 dla sumy 1.800.000 koron, z dnia 22, czerwca 1902 dla sumy dodatkowej 400.000. kor.

Lwów dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Kazimierz Lubomirski w. r.

Skolyszewski, Maryewski, Stojałowski, Mycielski, Brunicki, L. Cieński, Garapich, Włodek, Górski, Czartoryski, Wł. Krański, St. Jędrzejowicz, Bal, Szajer, Gniewosz, Męciński, Götz, Sozański, Romanowicz, Vivien, Paszkowski, Brykezyński, Stadnieki, Rayski, Rotter, Kramarezyk, Potoczek, Lipiński, Jaworski, Barwiński, Korol, Urbański.

W n i o s e k.

posła Skolyszewskiego i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu, że w ostatnim czasie pojawiają się wypadki, które świadczą, że powołane do tego czynniki rządowe odznaczają się nieznanomością ustawy z d. 15. listopada 1867 r. D. u. p. Nr. 135 o prawie zgromadzania się i ze względu, że ostatni wypadek w Łowcach (powiat Jarosławski) daje powód do daleko idących obaw,

wzywa się c. k. Rząd do pouczenia swych organów podwładnych, a do czuwania nad rzeczoną ustawą powołanych o postanowieniach ustawy z dnia 15. listopada 1867 r. D. u. p. Nr. 135 objętych.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Skolyszewski w. r.

Jabłoński, Rayski, Maryewski, E. Michałowski, Vayhinger, Stojałowski, Szajer Korol, Maiss, Barabasz, Rutowski, Witosławski, Huza, Fruchtmann, Rotter, Lipiński, Mandyczewski, Szponder Glidziuk, Tarnawski, Tomaszewski, Loewenstein.

W n i o s e k.

Zważywszy, że północno - wschodnia część kraju, posiadająca rozległe lasy i urodzajne gleby, pozbawioną jest prawie zupełnie dróg bitych;

zważywszy, że droga wychodząca z Brodów, łącząca szereg miasteczek: Łopatyn, Radziechów, Witków z koleją Sokalsko-Jarosławską, a przecinająca tę okolicę, ma pierwszorzędne znaczenie i wszelkie znamiona komunikacyi krajowej;

zważywszy, że wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1898, Wy-

dział krajowy w sprawozdaniu z czynności za rok 1898 uznał powyższą drogę jako kwalifikującą się na uznanie tejże za krajową.

zważywszy w końcu, że interesowane powiaty Brody, Kamionka i Sokal w petycyach wniesionych przez Wydział krajowy, deklarowały przyczynić się w znacznej mierze do kosztów budowy i utrzymania przyszłej drogi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji Sejmowej przedstawił wniosek o uznanie drogi Brody Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za drogę krajową, jeżeli interesowane Reprezentacje powiatowe zabezpieczą pokrycie 25% kosztów budowy tej drogi, tudzież stałego dodatku na utrzymanie po 100 koron na kilometr rocznie.

Lwów, dnia 27. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
W. Gnoiński w. r.

Lubomirski, Ap. Jaworski, Stadnieki, Wł. Gniewosz, J. Gnoiński, J. Urbański, Białokórski, Sala, Skalkowski, Barwiński, Brykczyński, T. Cieński, Schnell, Puzyna, W. Czaykowski, Pawlikowski, Starzyński.

W n i o s e k.

Zważywszy, że stały fundusz hodowlany, uchwalony przez Wysoką Izbę na d. 4. kwietnia 1892 r. w wysokości 50.000 zł., czyli 100.000 koron dla udzielenia pożyczek tym gminom, które według ustawy o licencyonowaniu buhajów gminnych będą musiały postarać się o buhaja gminnego, bardzo mały tylko pożytek dotychczas przyniósł, gdyż gminy nie korzystają z możliwości tej pożyczki, czego dowodem, iż z końcem roku 1901 ten fundusz w szeregach swych dłużników zaledwie 21 gmin zaliczał, a tem samem cel uchwały powyższej został chybnym, Kółka zaś rolnicze, pozostające

zwykle pod pewnem światlejszem kierownictwem i skupiające najlepsze siły włościańskie do wspólnej pracy, gdyby miały możliwość korzystania z takiej pożyczki na ten sam cel zakupna buhajów, mogłyby z pożytkiem rzeczywistym dla kraju zamiar wyżej przytoczonej uchwały urzeczywistnić byłoby przeto pożądanem, żeby Wysoka Izba uchwalić raczyła:

Sejm zezwala, aby z funduszu stałego, uchwalonego na d. 4. kwietnia 1892 roku, w wysokości 50.000 zł., czyli 1000.000 K. na udzielanie pożyczek gminom na zakupno buhajów gminnych mogły korzystać także Kółka rolnicze, jednak tylko za pośrednictwem komitetów obydwóch krajowych Towarzystw rolniczych — a bezpieczeństwo zwrotu pożyczki było opartem na majątku odnośnego Kółka, względnie na solidarnej poręce jego członków.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Cielecki w. r.

Brykczyński, Theodorowicz, Szeptycki, J. Urbański, Schnell, Tyszkowski, Lityński, Truskolaski, Szponder, Bal, Niezabitoski, Laskowski, L. Cieński, Krementowski, Trzecieski, Stapiński, Horodyski.

W n i o s e k.

Zważywszy, że nadzór c. k. Rządu nad kasami oszczędności powiatowemi i miejskimi wykonywany, na mocy statutu wydanego dla kas oszczędności 2. września 1844 roku, jest niedostatecznym;

zważywszy, że Kasy oszczędności tak miejskie jak powiatowe, oparte na statucie wzorowym, istnieją pod gwarancją majątkową miast lub powiatów;

zważywszy, że Wydział krajowy obowiązany jest czuwać, aby majątek pojedynczych gmin lub powiatów w żadnym wypadku nie doznał uszczerbku.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu do poczynienia odpowiednich kroków, zdążających do zmiany statutu z'2. września 1844 r. w kierunku dopuszczenia nadzoru Wydziału krajowego, nad temi kasami oszczędności, które pozostają pod gwarancją miast lub powiatów, a na mocy obowiązujących ustaw krajowych do tego uprawnionego.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Maryewski w. r.

Buynowski, Huza, Jabłoński, Wurst, Michałowski, Tarnawski, Bednarski, Witosławski, Fruchtman, Vayhinger, Jahl, Lipiński, Tomaszewski, Mais, Schätzel, Loewenstein.

W n i o s e k.

Wydział lekarski Uniwersytetu lwowskiego dotąd nie jest uzupełniony, gdyż nie posiada szeregu ważnych i niezbędnych katedr i klinik a mianowicie kliniki:

- a) dla chorób nerwowych i umysłowych,
- b) kliniki dla chorób dzieci,
- c) kliniki dla chorób nosa, krtani, gardła i uszów, a wreszcie
- d) kliniki dentystycznej.

Ponadto obecne pomieszczenie kliniki okulistycznej i kliniki chorób skórnych i wenerycznych w szpitalu krajowym nie odpowiada nawet najprostszemu higienicznemu wymogom, a temniej naukowym i dydaktycznym, a nie ulega wątpliwości, że jakiegokolwiek przeróbki w własnym budynku poklasztornym tego stanu rzeczy poprawić nie mogą.

Wobec tego Wydział krajowy lwowski nie może należycie spełniać swego zadania wobec swoich uczniów ani wobec kraju, społeczeństwa i nauki. Już podczas zeszłorocznej sesji rozpatrywał Wysoki Sejm przy sposobności załatwienia wniosku rektora Kruczkiewicza sprawę pomieszczenia

klinik Wydziału lekarskiego, a po wysłuchaniu sprawozdania komisji sanitarnej, które uważało za potrzebne „wymienić i napiętnować ten fakt, że na żadnym z uniwersytetów Austrii takiego braku klinik nie ma „uchwalił znaną rezolucję, wzywającą Rząd do poczynienia potrzebnych kroków, celem usunięcia braków. Ze sprawozdania czynności departamentu piątego Wydziału krajowego wynika, że wprawdzie rokowania zostały wdrożone, jednakże nie doprowadziły dotąd do pożądanego wyniku, tak, że przewidzieć nie można, kiedy braki przy tak utrudnionych rokowaniach usunięte być mogą. Potrzeba zaś klinik staje się wobec nowego porządku ścisłych egzaminów coraz bardziej nagląca; gdyby bowiem w najbliższym czasie klinik nie pobudowano, musiaby rząd potworzyć prowizorya, jakie już zarządził co do wykładów chorób dzieci, które się odbywają bez kliniki, co by stanowiło dotkliwą krzywdę dla Wydziału lekarskiego i wielką szkodę dla kraju.

Co się zaś tyczy budowy osobnego gmachu dla kliniki chorób skórnych i ocznych, które jedynie umożliwi ostateczne załatwienie potrzeb tych klinik, oświadczył Wydział krajowy, jak wynika ze sprawozdania Departamentu V-go kierując się dotyczącą rezolucją Wysokiego Sejmu starań o wyjednanie na ten cel odpowiedniego zasiłku w granicach kwoty, na jaką stan i siły finansów krajowych dozwolą, skoro przedłożone zostaną Wydziałowi krajowemu ze strony c. k. Rządu plany i kosztorysy tej budowy wraz z oświadczeniem prowadzenia onej i pokrycia kosztów przez Skarb Państwa.

Wobec tego Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby z Wysokim c. k. Rządem przeprowadził jak najspieszniej ponowne i definitywne rokowania, celem ułożenia ostatecznego planu, według którego ma nastąpić:

- a) wybudowanie potrzebnych budynków dla pomieszczenia tych klinik Wydziału

lekarskiego c. k. Uniwersytetu lwowskiego, które muszą być w najbliższym czasie kreowane dla uzupełnienia tego Wydziału na wzór wszystkich innych w Austrii istniejących wydziałów lekarskich a mianowicie: kliniki chorób nerwowych i umysłowych, kliniki chorób dzieci, kliniki chorób krtani, gardła i nosa, kliniki chorób usznych i kliniki dentystrycznej tudzież:

b) wybudowanie pomieszczenia odpowiadającego potrzebom nauki i higieny dla kliniki okulistycznej i dermatologicznej.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
L. Rydygier w. r.

Dzieślewski, Mars, Milewski, Romanowicz, Loewenstein, Jahl, Włodek, Michalski, Jan Urbański, Małachowski, Tyszkiewicz, Jabłoński, Starzyński, Tad. Cieński.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Zważywszy, że w kraju o właściwości cechach a dotąd i produkeyi ściśle rolniczej, jakim jest nasz kraj, podstawą bytu jego ekonomicznego, niemal wyłącznie stanowi Rolnictwo, które z tego już względu otoczone być winno szczególną opieką i poparciem c. k. Rządu.

Zważywszy dalej, że do podniesienia tego Rolnictwa, a więc jego produkeyi, potrzeba przedewszystkiem osuszyć krocie tysięcy morgów ziemi, która co do składników swych przyrodzonych żyźna, mało, lub wcale nie jest produktywną z powodu nieprzepuszczalności podglebia, lub wprost stałego podmoknięcia.

Zważywszy wreszcie, że usiłowania czynione przez Sejm krajowy celem osuszenia ziemi, lubo nader znaczne w stosunku do sił finansowych kraju, nie mogą jednak sprostać wielkości zadania, i że w tym razie samopomoc interesowanych musi być

nie tylko wsparta, lecz nawet obudzona akcją ze strony c. k. Rządu —

czynię wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by najbliższej sesji Rady państwa przedłożył projekt do ustawy, przyznającej na dłuższy szereg lat uwolnienie od podatku gruntowego tym parcelom gruntowym, które celem odwodnienia za pomocą drenowania, wejść do spółki wodnej, zawiązanej w myśl postanowień krajowej ustawy wodnej z 10. czerwca 1875.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by celem przeprowadzenia powyższej uchwały odniósł się do c. k. Rządu z przedstawieniem znaczenia tej akcji, a zarazem wykazał, jakie rezultaty zostały osiągnięte w kraju, za pomocą drenowania.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do złożenia oświadczenia c. k. Rządowi, że w razie uwolnienia od gruntowego podatku państwowego parcel gruntowych w myśl wniosku 1. nieomieszka wnieść do Sejmu krajowego projekt do ustawy, uwalniającej rzeczzone parcele, również od dodatków krajowych.

We Lwowie, dnia 29. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Abrahamowicz w. r.

W. Gnoiński, Sękowski, Schnell, Pawlikowski, Kramarczyk, Potoczek, Wilezkie-wicz, Tad. Cieński, Jan Urbański, Stadnicki, Struszkiewicz, Niezabitowski, Götz, Mycielski, ks. Lubomirski, Krementowski, R. Puzyna.

Marszałek oznajmia, iż pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacyj, oraz jeszcze jednego wniosku.

Sekretarz p. Mycielski czyta;

Interpelacya
do Wysokiego rządu.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 14. lipca 1901. zapadła uchwała następująca :

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem wzywa ck. Rząd, aby w miarę przybywania kwalifikowanych sił nauczycielskich przystąpił do założenia nowych szkół średnich, a przedewszystkiem szkół realnych i w tym celu przekazuje się ck. Radzie szkolnej krajowej petycye miasta Żywca o założenie tamże szkoły realnej do zbadania i uwzględnienia.

Zważywszy, że w zachodniej części kraju, a mianowicie w kilku powiatach z Śląskiem graniczących nie ma ani jednej szkoły realnej, zaś szkoła w Bielsku z wykładowym językiem niemieckim szkodliwie oddziałuje na młodzież polską; zważywszy dalej, że m. Żywiec ofiaruje na ten cel plac pod budowę gmachu szkolnego, gotówkę 12.000 K., 500.000 cegły i umieszczenie przez lat trzy szkoły we własnych budynkach zważywszy nakoniec, że założenia takiej szkoły w Żywcu ze względu na przemysłowość w okolicy i ochronę przed germanizacyę ludności jest akcyą niezbędnie ważną i pilną, dlatego podpisani zapytują jakie kroki poczynił ck. Rząd w celu założenia szkoły realnej w Żywcu i kiedy ta szkoła otworzoną zostanie?

Interpelant :
Szwed w. r.

Kramarczyk, Bojko, Szajer, Krempa, Potoczek, Ostapezuk, Staruch, Barabasz, Wilczkiewicz, Szponder, Korol, Mogilnicki, Mazikiewicz, Stojalowski.

Interpelacya
do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.
we Lwowie.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu w miesiącu lipcu 1901 roku zapadła uchwała następującej treści :

„Sejm wzywa ck. Rząd do założenia w najkrótszym czasie dalszych Seminarjów nauczycielskich, zwłaszcza w pierwszym rządzie w Białym“.

Ponieważ ale głos publiczny niesie, że miasto Biała weale nie żyje sobie w obrębie podobnego seminarjum, podpisani zapytują, czy Wysoki Rząd nie byłby skłonny to samo Seminarjum, które miało istnieć w Białym założyć w jednym z niniejszych miasteczek powiatu bialskiego np. w mieście Kętach, gdzie i większy spokój i bezpieczeństwo moralnego wychowania byłoby lepiej zapewnione?

Interpelant
Kramarczyk w. r.

Szwed, Potoczek, Mazikiewicz, Schätzel, Krementowski, Wilczkiewicz, Tyszkowski, Theodorowicz, L. Cieński, Krempa, Barabasz, Ostapezuk, Bohaczewski, Korol.

Interpelacya
do c. k. Rządu!

Znanem jest wszystkim postępowanie władz pruskich z posyłkami pocztowymi, zaopatrzonymi w adresy wypisane po polsku. Muszą one iść do t. zw. biura tłumaczy wskutek czego ulegają opóźnieniu i często adresatów narażają na bardzo dotkliwe szkody. Postępowanie to sprzeciwia się przepisom konwencyi pocztowej.

Podpisani zapytują przeto Wysoki c. k. Rząd :

Czy wiadomo Mu o postępowaniu władz pruskich z posyłkami pocztowymi adresowanymi po polsku i co uczynić zamierza, aby skłonić rząd pruski do zaniechania tego postępowania i do przestrzegania przepisów zawartej konwencyi pocztowej.

Interpelant :
Stanisław Agosowicz w. r.

Leszek Cieński, Urbański, Tadeusz Cieński, Trzeciecki, Sozański, Wybranowski, Tyszkowski, Horodyski, Cielecki, Lityński, Woj-

ciech Dzieduszycki, Traczewki, Laskowski, Korytowski, Antoni Theodowicz.

Interpelacya

posła Krempy i towarzyszy do Wydziału krajowego w sprawie pretensyj do Skarbu Królestwa polskiego.

Od szeregu lat zamieszczana bywa co roku w sprawozdaniu z czynności departamentu II. Wydziału krajowego następująca wzmianka:

„Sprawa rewindykacyi kapitałów od rządu rosyjskiego należących się funduszowi szkolnemu krajowemu mimo urgensów wniesionych do c. k. Namiestnictwa dotychczas załatwioną nie została“.

Wzmianka ta znajduje się i w tegorocznym sprawozdaniu departamentu II. na str. 18.

Gdy także zbyt ogólnikowo i z roku na rok dosłownie powtarzane zdanie, weale nie daje żadnego wyjaśnienia o przebiegu sprawy, zapytują podpisani, czy Wydział krajowy jest w możności przytoczyć szeregowe daty, kiedy właściwie wzmiankowane urgensy w r. 1901. do c. k. Namiestnictwa wnosił i czy nie zechce sformułować jakichś dalszych wniosków i Sejmowi jeszcze w ciągu tej sesyi przedstawić.

Lwów, dnia 27. czerwca 1902.

Interpelant

Franciszek Krempa w. r.

Ostapczuk, Staruch, Krementowski, Mogilnicki, Szponder, Szajer, Kramarczyk, Wilczkiewicz, Potoczek, Szwed, Korol, Stojałowski, Bojko, Stapiński, Skołyszewski, Barabas.

Interpelacya.

Do JWielmożnego Pana Komisarza rządowego

w miejscu.

Na ubiegłej sesyi sejmowej w miesiącu czerwcu 1901 r. podpisany niżej i To-

warzysze wnieśli interpelacyę do Wys. Rządu w celu zabezpieczenia prawa serwitutu paszenia owiec uprawnionych gm. Rzeki pow. wadowickiego na dobrach tamtejszego obszaru dworskiego należącego do własności Państwa zatorskiego Hrabiego Maurycego Potockiego, w którym to prawie używania byli nadzwyczajnie przez zarząd dóbr w Rzekach jak to w poprzedniej interpelacyi wykazano, pokrzywdzeni, podpisani tedy zapytują ponownie Wysoki Rząd w jaki sposób i czy zabezpieczył uprawnionym na mocy dekretu służbowego prawo dalsze wolnego używania paszania owiec w lasach dworskich objętych dekretem serwitutowym, oraz używania drzewa z lasu służbowego na stawianie koszar dla owiec domagając się koniecznej łaskawej odpowiedzi ze względu na dobro poszkodowanych i ciągłego ich przez zarząd dworski krzywdzenia.

Lwów, dnia 26. czerwca 1902.

Interpelant:

Kramarczyk w. r.

L. Cieński, Szponder, Teodorowicz, Tyszkowski, Korol, Barabasz, Ostapczuk, Barwiński, Krempa, Potoczek, Szwed, Krementowski, Stojałowski, Sozański, Mazikiewicz, Wilezkiewicz.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

W n i o s e k.

posła Józefa Huryka i Oleksy Barabasza w sprawie przyspieszenia regulacyi Bystrzycy.

Zważywszy, że dwie Bystrzyce: Sołowińska i Nadwórniańska uchwałą Wysockiego Sejmu z dnia 17. października 1884 zostały uznane jako splawne;

zważywszy, regulacya tych rzek miała być rozpoczętą w r. 1897;

zważywszy, że w r. 1893 i 1894 Wysocki Sejm przyznał na częściową regulacyę tych rzek kwotę po 7.600 koron rocznie i taką samą kwotę przeznaczyło c. k. Na-

miestnictwo na ten sam cel, — a do obecnej chwili niczego nie zrobiono i na rok 1902 w preliminarzu budżetu niczego nie wstawiono.

zważywszy, że Bystrzyce na długości 137.000 kilometrów zrujnowały i dalej rujnują nadbrzeżne wsie, gdyż baron Liebieg splawia rok rocznie drzewo, przez co oblamuje brzegi i tamuje wodę, która zalewa i niszczy nadbrzeżne granta i sioła, — wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Na regulację Bystrzyce wstawia się w rubryce wydatków na rok 1902 kwotę 8000 kor.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po porozumieniu się z c. k. Namiestnictwem rozpoczęto czempredzej robotę przy Bystrzycach, na razie choćby w miejscach najbardziej zagrożonych.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902 r.

Wnioskodawcy:

Józef Hunryk w. r.

A. Barabasz w. r.

Staruch, Bohaczewski, Barwiński, Krem-pa, Korol, Kramarczyk, Stojałowski, Potoczek, Bojko, ks. Wilczkiewicz, J. Stapiński, W. Szwed, Żardecki.

Interpelacya

posła Dra Korola i tow. do c. k. Komisarza rządowego w sprawie Rady gminnej miasta Żółkwi.

W miesiącu marcu 1902 rozwiązano Radę gminną miasta Żółkwi i oddano urządowanie komisarzowi rządowemu, który też w pierwszej połowie marca został wprowadzony w urządowanie.

Według ustawy gminnej dla 30 miast, do których należy także miasto Żółkiew, obowiązany jest komisarz rządowy w ciągu 6 tygodni poczynić przygotowania do

przeprowadzenia nowych wyborów Rady gminnej.

W Żółkwi nie stało się to dotychczas, chociaż upływa już czwartym miesiącem, gdyż urzędujący komisarz rządowy ani myśli o jakichkolwiek przygotowaniach, a tem mniej o przeprowadzeniu w najbliższym czasie wyboru Rady gminnej.

Ponieważ takie jawne naruszenie jasných przepisów ustawy podkopuje u mieszkańców miasta Żółkwi wiarę w ustawy i w ich siłę obowiązującą;

ponieważ takie co do czasu nieograniczone rządowanie z konieczności tylko wprowadzonego komisarza nie może wyjść na pożytek gminy, a już na wszelki sposób stoi w sprzeczności z pojęciem autonomii,

zapytują podpisani c. k. komisarza rządowego, jako reprezentanta rządu:

czy wiadomo c. k. Rządowi, że urzędujący już czwartym miesiącem w mieście Żółkwi komisarz rządowy nie poczynił żadnych przygotowań do przeprowadzenia wyborów gminnych, a jeżeli wiadomo, to czy i jakie środki zamierza c. k. Rząd zarządzić, by wybory te jak najprędzej zostały zarządzone i by zarząd miasta Żółkwi został oddany legalnej Reprezentacyi?

Interpelant:

Korol w. r.

Ostapczuk, Barabasz, Barwiński, Mazikiewicz, Ochrymowicz, Szajer, Potoczek, Krem-pa, Glidziuk, Mogilnicki, Stojałowski, Skołyzewski, Kramarczyk, Bojko, Huryk, Bohaczewski.

Interpelacya

posła Ostapczuka i towarzyszy, w sprawie niewypłacenia należytości różnym gminom powiatu Zbarazkiego za rdboty, wykonane przy budowie dróg Brzeżany-Podwołoczyska i Tarnopol-Brody, do Rządu krajowego,

a względnie do jego Excelencyi Namiestnika
Leona hr. Pinińskiego.

Gminy powiatu Zbarazkiego, a względnie gminy należące do dawnego obwodu Tarnopolskiego, były pociągane do wykonywania robót przy budowie dróg Brzeżany-Podwoleczyska i Tarnopol-Brody i z tego tytułu mają do żądania od Wysokiego Rządu, względnie od funduszu budowy wspomnianych dróg następujące kwoty:

Za roboty przy trakcie Brzeżany-Podwoleczyska;

Gmina Czernichowce	3000 K 72 hal.
„ Dobromirka	1247 „ 66 „
„ Hołoszyńce	48 „ 84 „
„ Hołotki	512 „ 76 „
„ Hryniowce	7 „ 40 „
„ Huszczanka	224 „ 14 „
„ Iwaszkowce	123 „ 02 „
„ Jacowce	400 „ — „
„ Klimkowce	248 „ 58 „
„ Korszyłówka	100 „ — „
„ Krytowce	261 „ 30 „
„ Kujdańce	1000 „ — „
„ Łubianki wyżne	800 „ — „
„ „ niżne	10 „ 84 „
„ Łozówka	710 „ 26 „
„ Medyń	578 „ 60 „
„ Obodówka	565 „ 28 „
„ Ochrymowce	1542 „ 56 „
„ Pieńkowce	600 „ — „
„ Proszowa	338 „ 64 „
„ Skoryki	499 „ 74 „
„ Stryjówka	207 „ 20 „
„ Suchowce	100 „ — „
„ Terpiłówka	889 „ 46 „
„ Toki	251 „ 58 „
„ Wałachowka	242 „ 54 „
„ Worobjówka	630 „ 28 „
„ Załuże	330 „ 76 „
„ Zarudzie	972 „ 40 „
„ Zbaraż (stary)	100 „ — „
	<u>13844 K 56 hal.</u>

Przy trakcie Tarnopol-Brody;

Gmina Berezowica mała	1141 K 52 hal.
„ Czumale	1014 „ 98 „

„ Dobrowody	2149 K 78 hal.
„ Iwańczany	268 „ 18 „
„ Iwaszkowce	225 „ 32 „
„ Kobyle	1039 „ 78 „
„ Kurniki	905 „ 62 „
„ Netreba	789 „ 06 „
„ Opryłowce	793 „ 62 „
	<u>9327 K 86 hal.</u>

Jak widzimy z powyższego wykazu należytość gmin jest znaczną, gdyż wynosi, poważne kwoty 13.844 K 56 hal. i 9327 K 86 hal., czyli razem 23.172 K. 42 hal.

Interesowane gminy udawały się już wielokrotnie do Wysokiego c. k. Rządu o wypłacenie powyższych należytości, a i Wydział powiatowy w Zbarażu urgował tę sprawę kilka razy, jednak choć od czasu budowy odnośnych dróg minęło już pół stulecia, a urgensy i prośby były liczne, to jednak wszystko to pozostało dotychczas bez skutku. Nie dziw, iż ludność zaczyna przechodzić do przekonania, że Rząd umyślnie przeciąga sprawę, by rzecz całą puścić w zapomnienie i skrzywdzić interesowanych, spekulując na lekkomyślność odnośnych Reprezentacyj w obronie interesów publicznych i dobra gminnego. Z tego powodu, jak niemniej i z uwagi na ciężkie położenie ekonomiczne i gmin i ludności zapytują podpisani Wysoki c. k. Rząd, a względnie Jego Excelencyę Pana namiestnika Leona hr. Pinińskiego:

Czy znane są Jemu podane w niniejszej interpelacji fakta i czy raczy zarządzić, ażeby należytości gmin jak najrychlej wypłacone zostały?

Interpelant:
Ostapczuk w. r.

Staruch, Huryk, Bohaczewski, Glidziuk, J. Stapiński, Potoczek, Żardecki, Stojalowski, Barwiński, W. Szwed, Bojko, Kramarczyk Barabasz, Korol.

Interpelacja

posła Ostapczuka i towarzyszy do Wysokiego Wydziału krajowego we Lwowie,

w sprawie przyłączenia przysiółka Adamówki do gminy Krasnosielec w powiecie Zbarazkim.

Przed czterema laty, wniosła Adamówka przysiółek gminy Krasnosielec, przyłączona do gminy Hłuboczek mały, petycę do Wysockiego Sejmu o wyłączenie jej ze związku gminy Hłuboczek mały, a przyłączenie do związku gminy Krasnosielec. Petycę tę odesłano do poprzedniego załatwienia w Wydziale powiatowym w Zbarażu.

Wydział powiatowy w Zbarażu załatwił przychylnie tę sprawę, a mianowicie obie wyżej wymienione gminy zgodziły się na to, jedna że wypuszcza, druga zaś że przyjmuje wspomniany przysiółek do swojej gminy, a następnie sprawę tę odesłano już dawno do Lwowa, jednak jeszcze do obecnej chwili w tej sprawie niczego nie zdecydowano.

Podpisani zapytują przeto:

1) Co właściwie jest powodem wstrzymania tej sprawy?

2) Kiedy Wysoki Wydział krajowy zamierza tę sprawę już raz ostatecznie załatwić?

Lwów, dnia 26. czerwca 1902.

D. Ostapezuk w. r.
interpelant.

Korol, Bohaczewski, Mazikiewicz, Staruch, Kramarczyk, Szajer, Glidziuk, J. Stapiński, Krementowski, Potoczek, Krempa, K. Wilczkiewicz, Bojko, Barabasz.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie wniosku odczytanego umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, a interpelacye odstąpi p. komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Marszałek oznajmia, że udzielił nrlopu p. Cieleckiemu na dwa dni od jutra, a następnie, że p. Leo złożył mandat do komi-

sy bankowej, wobec czego uzupełniający wybór umieszczonym zostanie na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, Marszałek udziela głosu p. Stadnickiemu.

Przemawia p. Stadnicki w sprawie formalnej i wnosi, by przekazane komisji gospodarstwa krajowego:

1) wniosek p. Żardeckiego i towarz. w sprawie zmiany nstawy łowieckiej odesłać do komisji administracyjnej;

2) wniosek p. Szajera i tow. w sprawie zakładania fabryk dla wyrobów betonowych odesłać do komisji drogowej;

3) petycę Ls. 570 do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy nechwała odesłania wniosku p. Żardeckiego w sprawie zmiany ustawy łowieckiej do komisji administracyjnej, zaś petycyi Ls. 570 do komisji administracyjnej.

Marszałek otwiera rozprawę nad formalnym wnioskiem p. Stadnickiego na odesłanie wniosku p. Szajera w sprawie zakładania fabryk dla wyrobów betonowych do komisji drogowej.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi na odesłanie tej sprawy do komisji przemysłowej.

Izba odrzuca wniosek p. Romanowicza, a oddzielnie nechwała przekazanie wniosku p. Szajera komisji drogowej zgodnie z formalnym wnioskiem p. Stadnickiego.

Marszałek udziela głosu Członkowi Wydziału krajowego p. Pilatowi, celem dania odpowiedzi na wniesioną interpelacyę.

Członek Wydziału krajowego p. Pilat odpowiada na interpelacyę p. Kramarczyka i towarzyszy, wniesioną dnia 25. czerwca 1902 w sprawie budowy kanału między Solą a Macochą.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyj powiatowych i gminnych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie założenia w m. Stanisławowie wyższego c. k. gimnazjum z językiem wykładowym ruskim.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowym galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1903.

Sprawozdawca p. Glidziuk uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi

przekazanie tego przedłożenia komisji przemysłowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o uznaniu szpitala w Dolinie za publiczny i powszechny.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w sprawie upaństwowienia kolei północnej imienia cesarza Ferdynanda.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Gniewosza z projektem ustawy lasowej.

Przemawia p. Gniewosz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Buynowskiego o zmianę ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.

Przemawia p. Buynowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym

wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji drogowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu rządowem w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu ogierów prywatną własnością będących.

Sprawozdawca p. Schnell uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony pod [. projekt ustawy.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 8. grudnia 1881, Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I.

Postanowienie zawarte w §. 11, lit. c) ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71. zmieniają się i mają brzmieć, jak następuje:

e) Właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy paś się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie do 50 złr.

Postanowienie to nie obowiązuje jednak w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim.

II.

Wykonanie tej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I.

Postanowienia zawarte w §. 11, lit. c) ustawy z 8. grudnia 1881, Dz. u. kr. Nr. 71. zmieniają się i mają brzmieć, jak następuje:

e) Właściciel, który dopuści, by ogier jego dwuletni lub starszy paś się razem z klaczami jakiegobądź wieku, podlega grzywnie do 50 złr.

Postanowienie to nie obowiązuje jednak w powiatach politycznych kosowskim i nadwórniańskim.

Izba bez rozprawy uchwała ustęp I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

II.

Wykonanie tej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy ustęp II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zaprowadzająca zmianę w ustawie z dnia 8. grudnia 1881, Nr. 71. Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gmiunej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego o zorganizowanie systematyczniejszego nadzoru nad gospodarstwem powiatów i gmin.

Sprawozdawca p. Moysa uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Celem skutecznego wykonywania systematycznego naczelnego nadzoru nad gminami i reprezentacjami powiatowemi w myśl obowiązujących nstaw i rezolucyj sejmowych zwiększa się etat urzędników conceptowych o jednego radcę i jednego sekretarza, a w dziale rachunkowym o jednego adjunkta i upoważnia się Wydział krajowy do obsadzenia tych posad“.

Przemawia p. Stapiński i wnosi następującą rezolucję:

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wypracował ile możności dokładną instrukcję dla komisarzy wyjeżdżających na lustrację gmin i powiatów, któraby obejmowała wskazówki co do pouczenia gmin w kierunku naprawy i wzmocnienia gospodarki gminnej.

Izba popiera rezolucję p. Stapińskiego.

Przemawia p. Wincenty Gusiński i wnosi następującą rezolucję:

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu aby na pokrycie kosztów lustracji powiatów i gmin miejskich wstawił do preliminarza budżetu na rok 1903 odpowiednią kwotę.

Izba popiera rezolucję p. Wincentego Gnoińskiego.

Przemawia p. Stojałowski i wnosi następującą rezolucję:

Wydział krajowy przedłoży na najbliższej sessji odpowiednie wnioski, zmierzające do takiej ustawowej zmiany autonomii ażeby kontrola nad gminami i radami powiatowemi mogła być skuteczniejszą przez wyposażenie Wydziału krajowego w obszerniejszą władzę.

Izba popiera rezolucję p. Stojałowskiego.

Pzzemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszezyński.

Przemawia p. Stanisław Badeni i stawia następującą rezolucję w miejsce rezolucyi p. Wincentego Gnoińskiego.

Poleca się Wydziałowi krajowemu aby kwotę lustracji z tytułu nadzoru wykonywanej pokrywał z funduszu krajowego.

Izba popiera rezolucję p. Stanisława Badeniego.

Przemawia p. Tadeusz Cieński.

Przemawia p. Wincenty Gnoiński i cofa postanowioną przez siebie rezolucję.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek komisji, następnie uchwała oddzielnie odczytaną przez sprawozdawcę rezolucję p. Stapińskiego odczytaną poprzednio przez sprawozdawcę, wreszcie osobno odrzuca rezolucję p. Stojałowskiego, którą sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego w sprawie unormowania płac nauczycieli krajowych niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Sprawozdawca p. Struszkiewicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dla kierowników i nauczycieli kraj. niższych szkół rolniczych i krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie, ustanawia się następujące pobory:

Dla kierowników placę 3.000 kor., dodatek akt. 300 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor.;

Dla nauczycieli fachowych placę 2400 koron, dodatek akt. 240 kor. i pięć pięcioleci, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 kor.;

Dla nauczycieli elementarnych placę 1.400 kor., dodatek akt. 140. i pięć pięcioleci po 160 kor.

II. Jak długo nauczyciel fachowy i nauczyciel nauk elementarnych w szkole ogrodniczej w Tarnowie nie będą mieć mieszkania w naturze, pobierać będą i nadal dodatek do mieszkania, niewliczalny do emerytury, w kwocie pierwszy 400, drugi 360 koron rocznie.

III. Powyższe podwyższenie poborów wchodzi w życie od 1. października 1902 r.

Tem samem załatwioną zostaje petycja L. s. 697.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przyjąć powyższe wnioski komisji I—III *en bloc*, uchwała Izba w oddzielnem głosowaniu bez rozprawy powyższe wnioski komisji *en bloc*.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Sprawozdawca p. Struszkiewicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1901 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie przyjmuje Sejm do wiadomości.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Cieszanowie na udzielenie imieniem powiatu poręki dla wkładek w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności aż do wysokości 200.000 K.

Sprawozdawca p. Vayhinger uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy:

U s t a w a.

z dnia zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Cieszanowie na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Tomaszewski.

Przemawia p. Jan Gnoiński.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Izba bez rozprawy uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie Oszczędności w Cieszanowie do wysokości 200.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycyi Jędrzeja Jenknera, dzierżawcy myta z Nowego Targu z prośbą o opust czynszu dzierżawnego w kwocie koron 800 od myta w miejscowościach w N. Targu, na czarnym Dunaju rzece i na Obidowej“.

Sprawozdawca p. Tyszkiewicz odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy przejść nad tą sprawą do porządku dziennego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Stapińskiego o wprowadzenie języka polskiego, jako urzędowego w służbie wewnętrznej we wszystkich władzach i urzędach w kraju.

Przemawia p. Stapiński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Cieleckiego o zwołanie ankiety celem obmyślenia środków przyścia w pomoc mniejszemu rolnictwu.

Przemawia p. Cielecki uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji reform agrarnych.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Stojalowskiego o udzielenie spółce „Ochrony i Pomocy narodowej“ w Białej pożyczki bezprocentowej w kw. 25.000 K. na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą.

Przemawia p. Stojalowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Podczas przemówienia p. Stojalowskiego obejmuje przewodnictwo obrad zastępca Marszałka krajowego ks. Metropolita Szeptycki.

Przemawia w sprawie formalnej p. Łazarski.

Zastępca Marszałka kraj. przerywa p. Łazarskiemu i wzywa go by w myśl przepisów §. 38 regulaminu, nie wchodząc w meritum sprawy motywował swój wniosek formalny.

Przemawia dalej p. Łazarski i stawia formalny wniosek na odesłanie tej sprawy do osobnej specjalnie dla tego przedmiotu wybrać się mającej komisji, a na wypadek, gdyby ten formalny wniosek upadł do Wydziału krajowego.

Izba odrzuca formalny wniosek p. Łazarskiego na odesłanie tej sprawy do osobnej komisji, następnie odrzuca osobno ewentualny wniosek p. Łazarskiego na przekazanie wniosku p. Stojalowskiego Wydziałowi krajowemu, a w oddzielnym głosowaniu uchwała przekazać tę sprawę komisji budżetowej.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Jana Gnoińskiego o wyjednanie w drodze ustawodawczej zmian w opodatkowaniu spirytusu.

Przemawia p. Jan Guciński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji przemysłowej, sprostowany poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w punkcie 3 wniosku ostatnie słowo zamiast „gminach“ ma być „gorzelniach“.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Rozwadowskiego o pomnożenie liczby geometrów ewidencyjnych.

Przemawia p. Rozwadowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Stojalowskiego o zaprowadzenie opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska, i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką.

Przemawia p. Stojalowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Mazikiewicza o uwolnienie domów włościańskich i małomieszczańskich dwóch najniższych klas podatkowych od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych na czas uwolnienia ich do państwowego podatku domowo-klasowego.

Przemawia p. Mazikiewicz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Podczas przemówienia p. Mazikiewicza obejmuje przewodnictwem obrad napowrót Marszałek krajowy.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Mazikiewicza o polecenie Wydziałowi krajowemu aby wydał i rozesał do wszystkich Zwierzchności gminnych pouczenie o przepisach ustawy państwowej z 22. maja 1880 Nr. 39. Dz. u. p. i rozp. minist. z 10. grudnia 1880 Nr. 140 Dz. u. u. p. co do uwolnienia od podatku domowego nowo wybudowanych domów.

Przemawia p. Mazikiewicz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym

wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Bujnowski w sprawie formalnej i wnosi na odesłanie tego wniosku p. Mazikiewicza do komisji podatkowej, następnie o reasumę uchwały przekazującej komisji administracyjnej poprzedni wniosek p. Mazikiewicza i odesłanie poprzedniego wniosku również do komisji podatkowej.

Marszałek zapytuje p. Mazikiewicza, czy zgadza się na odesłanie drugiego t. j. ostatniego swego wniosku do komisji podatkowej.

Izba po oświadczeniu p. Mazikiewicza, że zgadza się, by drugi jego wniosek odesłać do komisji podatkowej, uchwała przekazanie tego wniosku komisji podatkowej.

Po następnem oświadczeniu p. Mazikiewicza, że zgadza się również na odesłanie poprzedniego jego wniosku, przekazanego komisji administracyjnej do komisji podatkowej, Izba reasumuje poprzednią swą uchwałę i przekazuje również komisji podatkowej pierwszy wniosek p. Mazikiewicza.

Następnie:

Pierwsze czytanie wniosku p. Stapińskiego w przedmiocie należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacji od 1893 do 1897 r.

Marszałek oznajmia, że ten punkt porządku dziennego usuwa w porozumieniu z wnioskodawcą.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych wniosków nagłych i jednego wniosku zwykłego, zaznaczając, że między nagłymi wnioskami jest także wniosek nagły p. Mazikiewicza, odczytany na poprzednim posiedzeniu, na którym uzasadnienie nagłości wniosku z powodu nieobecności wnioskodawcy nie mogło nastąpić.

Sekretarz p. Urbański czyta :

Wniosek naglący

posła Mazikiewicza i towarzyszy w sprawie udzielenia zapomogi pogorzlecom wsi Wierzbica w powiecie Rawskim.

Dnia 1. czerwca 1902 spaliły się dziecięciu gospodarzom wsi Wierzby wszystkie budynki gospodarcze ze wszelkimi zapasami żywnościowymi do szczytu. A ponieważ oni nie mają żadnych środków do żywienia rodziny i inwentarza, przeto podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Pogorzlecom wsi Wierzby, powiatu Rawskiego, udziela się bezzwrotnej zapomogi w kwocie 1000 koron.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani przydzielenie tego wniosku komisji budżetowej z poleceniem, by taż komisja na najbliższem posiedzeniu zdała sprawę ustnie.

We Lwowie, dnia 27. czerwca 1892.

Wnioskodawca:
Mazikiewicz w. r.

Korol, Bohaczewski, Dr. A. Mogilnicki, Ostapczuk, F. Krementowski, J. Stapiński, Potoczek, Krempa, Kramarczyk, Staruch, Barabasz, Barwiński, Bojko, Wilczkiewicz.

P. Mazikiewicz uzasadnia nagłość swego wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

P. Mazikiewicz zrzeka się głosu dla uzasadnienia samego wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej z wezwaniem przedłożenia sprawozdania jeszcze w ciągu obecnej sesji sejmowej, zgodnie z wnioskiem wnioskodawcy.

Sekretarz p. Urbański czyta :

Wniosek nagły.

Wysoki Sejmie!

Dnia 18. maja 1902 wybuchło we wsi Poddębce pow. Rawa ruska pożar z niewiadomego powodu. Pożar ten w krótkim czasie zniszczył do szczytu 12 gospodarstw z całym dobytkiem. Ratunek był niemożliwy, ponieważ pożar powstał w nocy, gdy ludzie już spali i zaledwie z życiem puciekać mogli.

Pogorzlecy pozostali w jednej chwili bez niczego, bez chleba, odzieży i dachu. Zawiązał się komitet miejscowy celem niesienia pierwszej pomocy, która jednak jest niewystarczającą, wobec czego podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Pogorzlecom wsi Poddębce pow. Rawa ruska udziela się wydatnej pomocy.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej z wezwaniem przedłożenia sprawozdania na obecnej sesji.

Wnioskodawca:
Jan Urbański w. r.

Stadnicki, K. Lubomirski, Niezabitowski, Płocki, J. Gnoiński, Götzt, Brykezyński, R. Puzyna, Schnell, Gorski, Barwiński, Korol, Włodek, Pawlikowski, Mycielski.

Przemawia p. Jan Urbański uzasadniając nagłość swego wniosku którą Izba uchwała bez rozprawy.

Po zrzeczeniu się głosu przez wnioskodawcę p. Jana Urbańskiego dla uzasadnienia samego wniosku, Izba bez rozprawy uchwała przekazanie tego wniosku w myśl życzenia wnioskodawcy komisji budżetowej.

Sekretarz p. Urbański czyta :

Wniosek naglący.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Na zapomogi dla pogorzleców w gminach Podliski małe i Serdyca powiatu lwow-

skiego wyznacza się do rozporządzenia Wydziału krajowego jednorazowo kwotę 1000 kor.

Wnioskodawca:
Mernnowicz w. r.

Rayski, Wiśniewski, Bednarki, Żardecki, Vayhinger, Michalski, Łazarski, Maryewski, Tarnawski, Rutowski, Romanowicz, Lipiński, Witosławski.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając nagłość swego wniosku, i wnosi na przekazanie wniosku komisji budżetowej z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania w czasie najkrótszym.

Izba bez rozprawy uchwala nagłość wniosku p. Merunowicza, a po zrzeczeniu się głosu przez wnioskodawcę do uzasadnienia samego wniosku uchwala odesłać ten wniosek do komisji budżetowej.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek nagły.

W szpitalu św. Łazarza w Krakowie na oddziale dla obłąkanych mnożą się wypadki gwałtownej śmierci chorych z winy służby szpitalnej. Niedawno odebrał tam sobie życie, obwiesiwszy się na drzwiach, znany i sympatyczny w szerokich kołach lekarz Dr. Steinkeller. W tym roku zamordowała służba wieśniaka z powiatu wielickiego, a sekeya stwierdziła u zamordowanego złamanie kilku żeber. Wypadek ten sądownie stwierdzono i jeden ze służących skazany został na kilka miesięcy więzienia. Obecnie doniosły czynnik o zamordowaniu w taki sam sposób to jest przez połamanie żeber Dra Antoniego Dobiji a nie wiadomo, ile takich strasznych zdarzeń kryją jeszcze tajemnice szpitala krakowskiego.

Gdy w roku 1886 jeden tylko podobny fakt zaszedł w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, gdzie wówczas zamordowała służba pewnego hrabiego, Sejm tra-

ktował tę sprawę jako nagłą, zwołał ankietę znawców i utworzył osobną komisję opieki nad obłąkanymi, mającej na celu ścisłą kontrolę nad obchodzeniem się z obłąkanymi i nad ich pielęgnowaniem w Kulparkowie, a komisya ta przez ośm lat funkcjonowała.

Gdy w szpitalu krakowskim nie jeden, ale większa liczba takich wypadków zaszła.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Wydział krajowy, by niezwłocznie zbadał stosunki w oddziale dla obłąkanych szpitala św. Łazarza w Krakowie panujące „i jeszcze w ciągu tej sesji“ zdał o nich Sejmowi sprawę wraz z wnioskami, zmierzającymi do usunięcia anormalnych stosunków.

Lwów, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński w. r.

Bojko, Krempa, Stojalowski, Żardecki, Potoczek, Szwed, Korol, Glidziuk, Starnch, Bohaczewski, Barwiński, Kramarczyk, Barabasz, Mazikiewicz, Skołyśzewski, Ochrymowicz.

Przemawia p. Stapiński uzasadniając nagłość swego wniosku.

Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz prosi o głos.

Marszałek zapytuje p. Onyszkiewicza, czy życzy sobie głosu co do nagłości wniosku p. Stapińskiego.

P. Onyszkiewicz oświadcza, że nie co do nagłości wniosku p. Stapińskiego.

Marszałek oznajmia, że w razie, gdy p. Onyszkiewicz nie życzy sobie głosu co do nagłości wniosku p. Stapińskiego, to po uchwaleniu nagłości nie będzie mógł udzie-

lic głosu p. Onyszkiewiczowi co do meritum wniosku p. Stapińskiego.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy Izba uchwała nagłość wniosku p. Stapińskiego.

Marszałek otwiera rozprawę co do samego wniosku p. Stapińskiego.

Przemawia p. Mieczysław Urbański i stawia wniosek formalny, by Izba głosowała osobno nad samym wnioskiem p. Stapińskiego, a osobno uad słowami „i jeszcze w ciągu tej sesyi“ we wniosku zawartemi.

Izba popiera formalny wniosek p. Urbańskiego.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz dla sprostowania faktycznego.

Izba uchwała po zamknięciu rozprawy wniosek p. Stapińskiego z opuszczeniem słów „i jeszcze w ciągu tej sesyi“.

Marszałek poddaje pod osobną uchwałę Izby słowa „i jeszcze w ciągu tej sesyi“, a skonstatowawszy brak kompletu, zarządza odczytanie jednego wniosku zwykłego złożonego przed rozpoczęciem obecnego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, na najbliższej sesyi sejmowej przedłożyć

wnioski, do zmiany statutu krajowego i krajowej ordynaeyi wyborczej na następujących zasadach;

1. Utworzona będzie kurya powszechnego głosowania na zasadach ustawy z 14. czerwca 1896 Nr. 168 Dz. ust. p., zmieniającej ordynaeyę wyborczą do Rady państwa. Kurya ta wybierać będzie 30 posłów.

2. Liczba posłów z gmin wiejskich zwiększona będzie tak, ażeby każdy powiat polityczny wybierał jednego posła.

3. Wybory z wszystkich kuryi odbywają się bezpośrednio. Głosowanie w kuryi wielkiej własności, w kuryi miast i izb handlowych odbywa się zawsze tajnie, w gminach zaś wiejskich i w kuryi powszechnego głosowania wolno głosować albo tajnie kartkami, albo ustnie.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:
Stapiński w. r.

Bojko, Krempla, Barwiński, Korol, Bohaczewski, Staruch, Glidziuk, Barabasza, Huryk, Skołyzewski, Mazikiewicz, Stojalowski, Mogilnicki, Ostapczuk.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z następnych najbliższych posiedzeń.

Przemawia w sprawie formalnej p. Cieński Tadeusz zwracając uwagę, że Izba wobec braku kompletu skonstatowanego przez Marszałka nie powinna obradować nad nagłymi wnioskami.

Marszałek oznajmia, że Izba nie obraduje, lecz, że marszałek zarządza odczytanie złożonego wniosku, którego pierwsze czytanie odbędzie się na jednym z najbliższych posiedzeń.

Marszałek zamyka posiedzenie, oznaczając następne na dzień 1. lipca 1902 r. godzinę 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 3 minut 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Andrzej Potocki w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.